

Dispoziční úkony účastníků řízení

Abstrakt

Diplomová práce pojednává o problematice dispozičních úkonů účastníků řízení. Práce se proto zaměřuje na jednotlivé dispoziční úkony v řízení sporném a nesporném a na projevy dispoziční zásady ovlivňující prostřednictvím těchto úkonů civilní proces.

Cílem této práce bylo analyzovat současnou českou právní úpravu dispozičních úkonů za využití nejen platných právních předpisů, ale také odborné literatury, odborných článků a soudní judikatury. Právě s přihlédnutím k aktuální judikatuře upozorňuje tato práce též na vybrané otázky související s uplatňováním dispozičních úkonů v procesní praxi, nastiňuje některé možné výkladové problémy a zaujímá k nim stanovisko.

V první kapitole této práce je pojednáno o dispoziční zásadě její podstatě a působení především v nalézacím řízení sporném. Jsou zde popsány dva hlavní aspekty dispozice v řízení a vysvětleno zařazení této zásady v typologii odvětvových principů civilního procesu.

Druhá kapitola obsahuje výklad zaměřený na problematiku účastenství v civilním řízení a vyjasňuje, koho lze za účastníka způsobilého činit v řízení dispoziční úkony považovat. Z toho důvodu tato kapitola rozebírá nejprve jednotlivé předpoklady účastenství a následně charakterizuje účastníky řízení sporného a nesporného, přičemž poukazuje též na rozdíly mezi nimi.

V třetí kapitole se práce zabývá teoretickým pojetím dispozičních úkonů, jejich zařazením mezi procesní úkony, společnými rysy i zvláštnostmi, které dispoziční úkony charakterizují.

Čtvrtá kapitola je stěžejní a obsahově nejrozsáhlejší částí diplomové práce, neboť se zaměřuje na konkrétní dispoziční úkony účastníku ve sporném řízení. Celkem v sedmi podkapitolách je zde pojednáno o úkonu žaloby, zpětvzetí žaloby, návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, změně žaloby, vzájemné žaloby, uznání nároku žalovaným a smíru. V každé z podkapitol je nejprve popsána aktuální právní úprava se zdůrazněním hlavních znaků daného dispozičního úkonu. Následně je věnován prostor specifikům konkrétních úkonů, otázkám, kterým se v souvislosti s nimi zabývá judikatura, případně také různým názorům procesualistů na vybranou problematiku. V neposlední řadě je u každého dispozičního úkonu zohledněn také způsob a rozsah dispozice, která je uplatněním takového úkonu v řízení umožněna.

Pátá a současně poslední kapitola diplomové práce je věnována problematice dispozičních úkonů účastníků v nesporném řízení. V této kapitole je objasněna výjimečnost působení dispoziční zásady v řízení nesporném, jakož i zvláštní povaha tohoto řízení, následně se výklad v uvedených podkapitolách věnuje dispozičním úkonům návrhu na zahájení řízení, zpětvzetí návrhu, změně návrhu a dohodě o předmětu řízení.